

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

คำชี้แจงเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้

ชุดที่ 1 เรื่อง พระรัตนตรัย

เล่ม 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

1. เอกสารฉบับนี้ เป็นเอกสารชุดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชา พระพุทธศาสนา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

2. ให้นักเรียนศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาอย่างละเอียดรอบคอบ
3. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อวัดความรู้พื้นฐานของตนเองก่อนเริ่มเรียน
4. นักเรียนศึกษาด้วยชุดการเรียนรู้ จะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด และมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง
5. ถ้านักเรียนเกิดความสงสัย ไม่เข้าใจเนื้อหาหรือมีปัญหา สามารถขอคำแนะนำจากครูผู้สอนได้ตลอดเวลา
6. เมื่อนักเรียนศึกษา และปฏิบัติกิจกรรมจาก ชุดการเรียนรู้ จบแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
7. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
8. ชุดการเรียนรู้ชุดที่ 1 เรื่อง พระรัตนตรัย นี้ มี 1 เล่ม คือ
เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ ใช้เวลาในการศึกษา 1 ชั่วโมง

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

คำแนะนำสำหรับครู

1. ครูผู้สอนจะต้องเตรียมตัวให้พร้อม โดยการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการใช้ชุดการเรียนรู้ ให้เข้าใจอย่างชัดเจน การจัดชั้นเรียน การเตรียมแหล่งเรียนรู้ การเตรียมสื่อ/อุปกรณ์ ที่ใช้ในการเรียนการสอน
2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักเรียน
3. แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
4. แจกชุดการเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษา และแนะนำวิธีการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียน ได้ปฏิบัติได้ถูกต้อง
5. ดำเนินการสอนตามกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้
6. หากมีนักเรียนคนใดเรียนไม่ทันเพื่อน ครูผู้สอนควรให้คำแนะนำหรือมอบหมายงานหรือให้ ศึกษาชุดการเรียนรู้ในเวลาว่าง
7. หลังจากนักเรียนศึกษาชุดการเรียนรู้เรียบร้อยแล้วให้นักเรียน ทำแบบฝึกหัดจากบัตรกิจกรรม พร้อมทั้งตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยบัตรกิจกรรม
8. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนหลังจากเรียน ชุดการเรียนรู้ จบแล้ว และบันทึกคะแนนแต่ละคนไว้ หากนักเรียนคนใดได้คะแนน ไม่ผ่านเกณฑ์คือร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม ครูผู้สอนควรจัดสอนซ่อมเสริมให้ หลังจากนั้นให้ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนจนกว่าจะผ่านเกณฑ์
9. การจัดชั้นเรียนจะจัดให้นักเรียนศึกษาเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มก็ได้

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

1. ก่อนปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนต้องตั้งใจรับฟังคำชี้แจงจากครูด้วยความตั้งใจ
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักเรียน
3. ศึกษาชุดการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจ โดยปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ หากไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัยให้ถามครูผู้สอน
4. เมื่อนักเรียนศึกษาบัตรเนื้อหาเสร็จเรียบร้อยแล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด จากบัตรกิจกรรม พร้อมทั้งตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยบัตรกิจกรรม
5. หากนักเรียนคนใดยังไม่เข้าใจในเนื้อหาใด ให้กลับไปศึกษาบัตรเนื้อหาในชุดการเรียนรู้อีกครั้งเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
7. ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนหลังจากเรียนชุดการเรียนรู้จบแล้ว
8. หากนักเรียนคนใดทำคะแนนได้ไม่ผ่านเกณฑ์ คือร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม ให้นักเรียนศึกษา ทบทวนชุดการเรียนรู้อีกครั้ง หลังจากนั้นให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน จนกว่าจะผ่านเกณฑ์
9. นักเรียนต้องมีความรับผิดชอบ ความสามัคคี และความซื่อสัตย์ ในการปฏิบัติกิจกรรมทุกชุดการเรียนรู้

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

ลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ชุดการเรียนรู้

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

รายวิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ชุดที่ 1 เรื่อง พระรัตนตรัย

เล่ม 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

มาตรฐานการเรียนรู้

ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ม. 4-6/13 วิเคราะห์หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและประเภทธรรมะได้
2. วิเคราะห์คุณค่าของธรรมะได้อย่างมีเหตุผล
3. นำธรรมคุณไปเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนให้เกิดผลดีต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมได้

สาระสำคัญ

ธรรมะหรือพระธรรมเป็นองค์ประกอบหนึ่งของพระรัตนตรัย หมายถึง คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งมีทั้งหลักความจริงและหลักความประพฤติ ธรรมะมีคุณค่า 6 ประการ ดังที่ปรากฏในบทสรรเสริญธรรมคุณ ได้แก่ พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงไว้ดีแล้ว ผู้ปฏิบัติจะพึงเห็นได้ด้วยตนเอง ไม่ขึ้นอยู่กับกาลเวลา ควรเรียกให้มาดู ควรน้อมนำมาประพฤติปฏิบัติ วิญญูชนจะพึงรู้ได้เฉพาะตน การศึกษาความหมายและคุณค่าของธรรมะให้มีความรู้ความเข้าใจและนำไปประพฤติปฏิบัติตนมีผลดีต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

* สารการเรียนรู้
พระรัตนตรัย
-ความหมายและคุณค่าแห่งธรรมะ

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

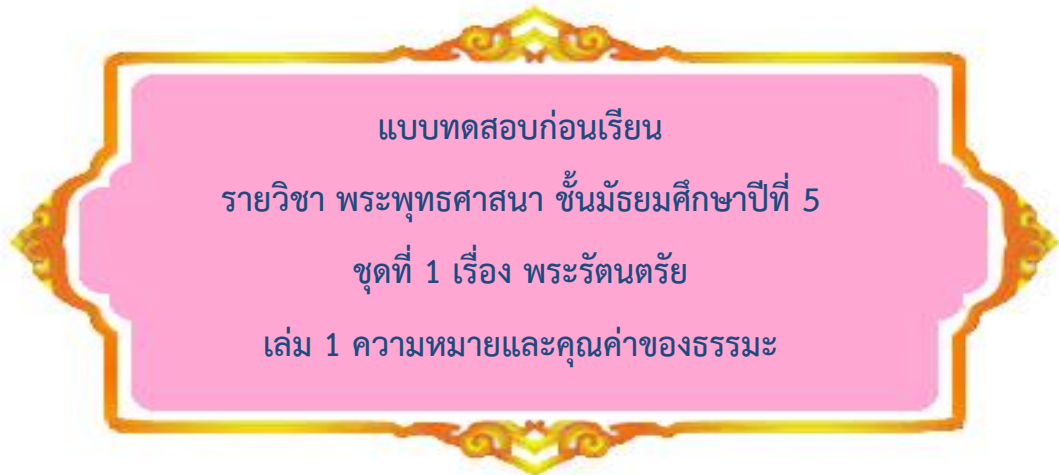
บัตรคำสั่ง

ให้นักเรียนปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. อ่านคำแนะนำสำหรับนักเรียนให้เข้าใจก่อนลงมือศึกษาชุดการเรียนรู้
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักเรียน
3. ศึกษาชุดการเรียนรู้ ที่ครูแจกให้ด้วยความตั้งใจ
4. ทำแบบฝึกหัดจากบัตรกิจกรรม และเมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดเสร็จเรียบร้อยแล้ว
ให้นักเรียนตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยบัตรกิจกรรม
5. ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนหลังจากเรียน
ชุดการเรียนรู้ จบแล้ว
6. หากนักเรียนคนใดทำแบบทดสอบหลังเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ ให้นักเรียนศึกษาชุดการเรียนรู้
อีกครั้ง หลังจากนั้นให้ทำแบบทดสอบหลังเรียนอีกรอบ จนกว่าจะผ่านเกณฑ์
7. ในการทำแบบแบบทดสอบก่อนเรียน บัตรกิจกรรม และแบบทดสอบหลังเรียน ขอให้
นักเรียนซื่อสัตย์ต่อตนเองให้มากที่สุด โดยไม่เปิดดูเฉลยก่อน

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

คำชี้แจง : การตอบแบบทดสอบให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ ใต้ตัวอักษร ก, ข, ค และ ง ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว บนกระดาษคำตอบที่ครูแจกให้ ใช้เวลาสอบ 10 นาที

1. พระพุทฺธ พระธรรม และพระสงฆ์ รวมกันเรียกว่าอะไร

- ก. ไตรสิกขา
- ข. ไตรลักษณ์
- ค. พระรัตนตรัย
- ง. พระไตรปิฎก

2. ข้อใดจัดว่าเป็นคุณค่าของ “ธรรมะ” ที่มีต่อชีวิตมนุษย์

- ก. หลักการซึ่งเป็นความจริงของชีวิต
- ข. สิ่งที่มนุษย์แสวงหาเพื่อความอยู่รอด
- ค. แนวการปฏิบัติตนที่คนส่วนใหญ่ยึดถือ
- ง. เป็นแนวทางที่จะพามนุษย์ไปสู่ความถูกต้อง

3. “สังฆาทิปปวณณิกังคัง เป็นของไม่เที่ยง เป็นทุกข์และไม่ใช่อัตตา” ตรงกับข้อใด

- ก. นิพพาน
- ข. สัจธรรม
- ค. อนิจจตา
- ง. จริยธรรม

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

4. หลักธรรมใดเป็นจริยธรรม

- ก. ไตรลักษณ์
- ข. กรรมนิยาม
- ค. ปฏิจจสมุปบาท
- ง. เบญจศีล เบญจธรรม

5. แม้เวลาจะล่วงเลยมากกว่า 2,500 ปีแล้ว แต่หลักคำสอนของพระพุทธเจ้าก็ยังคงเป็นจริงตามที่พระองค์ตรัสไว้ ข้อความนี้กล่าวถึงธรรมคุณข้อใด

- ก. ไม่ขึ้นอยู่กับกาลเวลา
- ข. วิญญูชนพึงจะรู้ได้ด้วยตนเอง
- ค. ควรนำมาประพาสปฏิบัติ
- ง. เป็นธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว

6. คนที่ศึกษาเรียนรู้ธรรมะจนเข้าใจแล้ว แต่ไม่นำไปประพาสปฏิบัติ ท่านเปรียบได้กับอะไร

- ก. ทัฟไฟไม่รู้จักรสแกง
- ข. คนเลี้ยงโคแต่ไม่เคยกินเนื้อโค
- ค. พื้นที่เปียกชื้นด้วยน้ำ จุดไฟไม่ติด
- ง. คนที่กินอาหารแต่ไม่รู้รสชาติของอาหาร

7. ข้อใดไม่ใช่ความหมายของธรรมะ

- ก. ความเชื่อถือ
- ข. ธรรมชาติทั้งปวง
- ค. ความประพาสดีงาม
- ง. คำสั่งสอน คำแนะนำทางศีลธรรม

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

8. เราจะดำเนินชีวิตเช่นไรให้มีความสุขมากกว่าความทุกข์

- ก. อยู่เฉย ๆ ไม่ทำอะไรเลย
- ข. ทำจิตใจให้แจ่มใสอยู่เสมอ
- ค. ใช้ปัญญาพิจารณาถึงความดับทุกข์
- ง. พยายามหลีกเลี่ยงจากสิ่งทีก่อให้เกิดความทุกข์

9. ข้อใดเป็นความหมาย “โอปนยิโก”

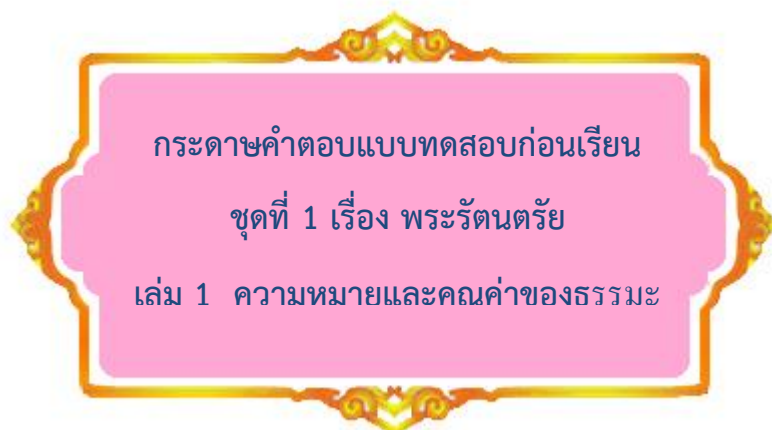
- ก. ผู้ใดปฏิบัติธรรม ผู้ใดบรรลุธรรม ผู้นั้นย่อมเห็นประจักษ์ชัดด้วยตนเอง
- ข. ควรน้อมนำหลักธรรมเข้ามาไว้ในใจ ด้วยการปฏิบัติให้เกิดมีขึ้นในใจ
- ค. เป็นวิสัยของวิญญูชนจะพึงรู้ได้เฉพาะตนเองเท่านั้น
- ง. พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสดีแล้ว

10. ธรรมะสำหรับผู้ปฏิบัติจะพึงเห็นแจ้งได้ด้วยตนเอง คือข้อใด

- ก. อกาลิโก
- ข. โอปนยิโก
- ค. เอหิปสสิโก
- ง. สนทวิภูฏิกโก

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

ชื่อ.....นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

คะแนนเต็ม 10 คะแนน

คะแนนที่ได้.....คะแนน

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

...../...../.....

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

ชุดที่ 1 เรื่อง พระรัตนตรัย

เล่ม 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

1. ค	5. ก	9. ข
2. ง	6. ก	10.ง
3. ข	7.ก	
4. ง	8. ค	

ศึกษาบัตรเนื้อหาหน้าต่อไป

รายวิชา พระพุทธศาสนา (พระรัตนตรัย) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

บัตรเนื้อหา

1. พระรัตนตรัย

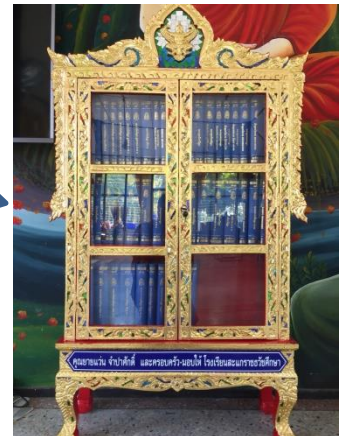
1.1 ความหมายของพระรัตนตรัย

พระรัตนตรัย หมายถึง แก้วประเสริฐ ๓ ดวง ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของ พระพุทธศาสนา ได้แก่ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

พระพุทธ หมายถึง พระพุทธเจ้า คือ ผู้ตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง ทรงก่อตั้งพระพุทธศาสนา พระองค์ทรงเพียบพร้อมด้วย พระปัญญาคุณ พระวิสุทธิคุณ และพระกรุณาคุณ

พระธรรม คือ คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า เป็นสภาพความจริง ที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้หรือค้นพบแล้วนำมาสั่งสอนผู้อื่นให้รู้และ ปฏิบัติตาม พระพุทธองค์ได้ตรัสแก่ พระอานนทว่า “ธรรม วินัยที่เราตถาคตแสดงแล้ว บัญญัติแก่เธอทั้งหลาย จักเป็น ศาสดาของเธอทั้งหลาย เมื่อเราตถาคตล่วงลับไปแล้ว”

พระสงฆ์ คือ เหล่าสาวกผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตาม คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า และนำคำสั่งสอนนั้นมา เผยแผ่แก่ชาวพุทธให้ได้รับประโยชน์ตามสมควร

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

1.2 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

1. ความหมายของธรรมะ ธรรมะ หมายถึง คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งมีทั้งหลักความจริง และหลักความประพฤติ

หลักความจริง หมายถึง คำสั่งสอนในส่วนที่เกี่ยวกับสภาวะของสิ่งทั้งหลาย หรือ ธรรมชาติและความเป็นไปโดยธรรมชาติของสิ่งทั้งหลายหรือกฎธรรมชาตินั่นเอง คำสั่งสอนส่วนนี้จึงเรียกว่า **สังขธรรม** คำสั่งสอนที่เป็นสังขธรรม เช่น กรรม ไตรลักษณ์ ปฏิจจสมุปบาท ไม่ว่าพระพุทธเจ้าจะอุบัติขึ้นมาหรือไม่อุบัติขึ้นมาในโลกก็ตาม แต่สังขธรรมเหล่านี้ได้มีอยู่แล้ว เช่น

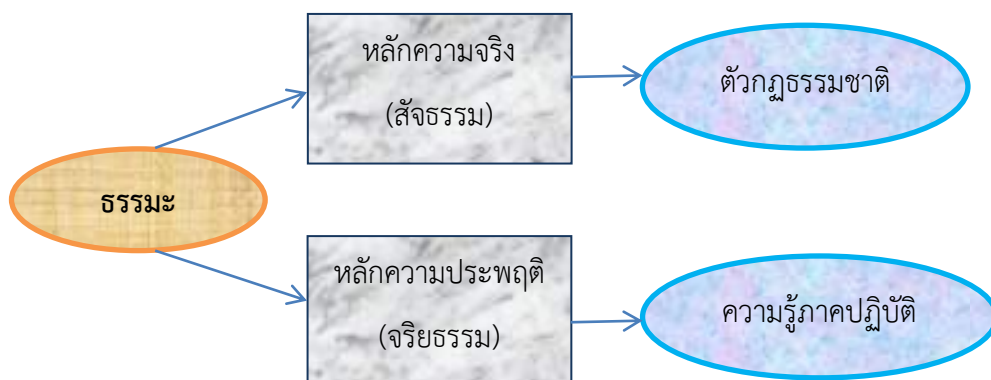

พระพุทธองค์ทรงแสดงธรรมโปรดปัญจวัคคีย์

ที่มาภาพ : <https://www.phuttha.com>

สังขธรรมที่ว่า สังขารทั้งปวงเป็นของไม่เที่ยง สังขารทั้งปวงเป็นทุกข์ และสิ่งทั้งปวงล้วนเป็นอนัตตา (คือ มิใช่ตัวตนที่เที่ยงแท้ถาวร) พระพุทธเจ้าทรงเป็นเพียงผู้ตรัสรู้สังขธรรมนั้นแล้ว ทรงนำมาเปิดเผย มาแสดง หรือมาทำให้ง่ายขึ้นเท่านั้น

หลักความประพฤติ หมายถึง คำสั่งสอนในส่วนที่เกี่ยวกับการนำความรู้ความเข้าใจสังขธรรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการประพฤติปฏิบัติหรือการดำเนินชีวิต คำสั่งสอนส่วนนี้จึงเรียกว่า **จริยธรรม** คำสั่งสอนที่เป็นจริยธรรม เช่น เบญจศีล เบญจธรรม อิทธิบาท 4 กุศลกรรมบถ 10

แผนผังแสดงธรรมะ : คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า 2 ส่วน

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

2. คุณค่าของธรรมะ ธรรมะหรือคำสอนของพระพุทธเจ้านั้นมีคุณค่ามากมาย แต่อาจสรุปได้ตามบทสวดสรรเสริญ ธรรมคุณ ได้ 6 ประการ ได้แก่

1. สวากขาโต ภควตา ธัมโม พระธรรมเป็นคำสอนอันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว เช่น พระองค์ตรัสว่าอะไรเป็นความทุกข์ ก็เป็นความทุกข์จริงๆ อะไรเป็นสาเหตุทำให้เกิดความทุกข์ ก็เป็นสาเหตุทำให้เกิดความทุกข์จริง หรือตรัสว่าอะไรเป็นทางเสื่อม ก็เป็นทางเสื่อมจริง

พระพุทธเจ้าตรัสว่าการเป็นนักเลงสุรา(ชอบดื่มสุรา) เป็นทางเสื่อม

เมื่อเมาแล้วขับอาจเกิดอุบัติเหตุได้

ที่มาภาพ : <http://thaihealthlife.com/>

2. สันติภูมิโก พระธรรมนี้ผู้ปฏิบัติตามจะพึงเห็นได้ด้วยตนเอง เช่น พระพุทธเจ้าตรัสว่า คนเราจะพ้นจากความทุกข์ได้ เพราะความเพียรพยายาม ใครก็ตามที่ใช้ความเพียรพยายามไม่ว่าในการทำงานหรือในการศึกษาเล่าเรียนก็จะรู้ได้ด้วยตนเองว่า ความสำเร็จที่ได้รับมานั้นเกิดขึ้น

ความหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียนด้วยตนเอง
นำความสำเร็จมาให้ตน

เพราะตนมีความเพียรพยายาม

3. อกาลิโก ไม่ขึ้นอยู่กับกาลเวลา คือ เป็นความจริงที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา เช่นพระพุทธเจ้าตรัสว่า การเป็นนักเลงสุรา การเที่ยวกลางคืน หรือการเป็นนักเลงการพนัน เป็นหนทางแห่งความเสื่อม ไม่ว่ายุคใดสมัยใด พระดำรัสนี้ก็ยังเป็นความจริงอยู่ ใครก็ตามหากเป็นนักเลงแม้เพียงอย่างเดียวก็จะประสบความเสื่อม ส่วนคนทั้งดเว้นก็จะพบความสุขความเจริญเสมอ

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

4. เอหิปัสสโก ควรเรียกให้มาดู ธรรมะที่พระพุทธเจ้าได้สั่งสอนไว้นั้นพร้อมที่จะให้ใครก็ได้มาศึกษาค้นคว้า พิจารณา ตรวจสอบ ทดลอง และปฏิบัติได้เสมอ ไม่ได้กำหนดไว้ว่าต้องเป็นพุทธศาสนิกชนหรือชาวพุทธเท่านั้น

ธรรมะคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าพร้อมที่จะให้ใครก็ได้มาศึกษาเรียนรู้และปฏิบัติ

5. โอปะนะยโก ควรน้อมนำมาประพาสปฏิบัติ ธรรมะคำสั่งสอนที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้นั้น ไม่ใช่แสดงไว้เพื่อให้ศึกษาเรียนรู้แต่เพียงอย่างเดียว แต่ควรน้อมนำมาประพาสปฏิบัติด้วย จึงจะได้รับผลตามสมควรแก่การปฏิบัติ การเรียนรู้อย่างเดียวเหมือนกับทัพพีที่ไม่รู้จักกรรแกง ซึ่งไม่เกิดประโยชน์อะไรเลย

6. ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ วิญญูชนจะพึงรู้ได้เฉพาะตน การจะรู้ว่าธรรมะเป็นความจริงตามที่ทรงแสดงไว้หรือไม่นั้นจะต้องศึกษาและน้อมนำมาประพาสปฏิบัติ เมื่อปฏิบัติแล้วก็จะรู้ผลของการปฏิบัติเช่นนั้นด้วยตัวเอง เหมือนคนรับประทานอาหารจะรู้รสชาติอาหารนั้นๆ ว่าเปรี้ยว หวาน มัน เค็ม ด้วยตนเอง จะให้คนอื่นมารู้รสชาติอาหารแทนไม่ได้

การจะรู้ว่าความสงบเป็นอย่างไรต้องลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจึงจะรู้

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

บัตรกิจกรรมที่ 1

คำชี้แจง : เติมข้อความลงในกรอบให้ถูกต้องต่อไปนี้

พระรัตนตรัย

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

เฉลยบัตรกิจกรรมที่ 1

คำชี้แจง : เติมข้อความลงในกรอบให้ถูกต้องต่อไปนี้

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

บัตรกิจกรรมที่ 2

คำชี้แจง : เติมข้อความลงในกรอบให้ถูกต้องต่อไปนี้

ธรรมคุณ (บาลี)

คำแปล

1. สุวักขาโต ภคฺวตา ฆมโม

2. สนฺทิกฺขุโก

3. อกาลิโก

4. เอหิปสฺสิโก

5. โอปนยิโก

6. ปจฺจตฺตํ เวทิตพฺโพ วิญญูหิ

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

เฉลยบัตรกิจกรรมที่ 2

คำชี้แจง : เติมข้อความลงในกรอบให้ถูกต้องต่อไปนี้

ธรรมคุณ (บาลี)

คำแปล

1. สุวากขาโต ภคฺวตา ธมฺโม

1. เป็นธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว

2. สนฺทิฎฺฐิโก

2. เป็นสิ่งที่ผู้ปฏิบัติจะพึงเห็นได้ด้วยตนเอง

3. อกาลิโก

3. ไม่ขึ้นอยู่กับกาลเวลา

4. เอหิปสฺสิโก

4. ควรเรียกให้มาดู

5. โอปนยิโก

5. ควรน้อมนำมาประพาดปฏิบัติ

6. ปจฺจตฺตํ เวทิตพฺโพ วิญญูหิ

6. วิญญูชนจะพึงรู้ได้เฉพาะตน

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

บัตรกิจกรรมที่ 3

คำชี้แจง : ชัดเส้นได้ข้อความที่มีความหมายตรงกับรูปภาพ

1.

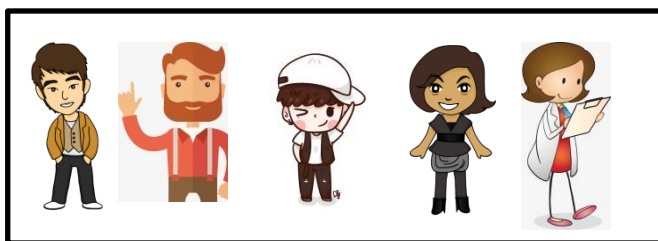

สวากขาโต ภคฺวตา ธมฺโม

อกาลิโก

โอบนยิโก

2.

เอหิปสฺสิโก

โอบนยิโก

สนฺทิฏฺฐิโก

3.

อกาลิโก

สนฺทิฏฺฐิโก

ปจฺจตฺตํ เวทิตพฺโพ วิญญูหิ

4.

สวากขาโต ภคฺวตา ธมฺโม

สนฺทิฏฺฐิโก

เอหิปสฺสิโก

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

เฉลยบัตรกิจกรรมที่ 3

คำชี้แจง : ขีดเส้นใต้ข้อความที่มีความหมายตรงกับรูปภาพ

1.

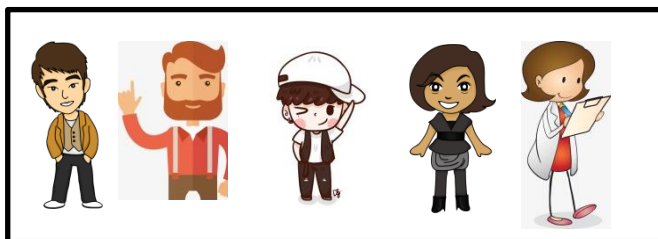

สวากขาโต ภคตา ธมโม

อกาลิโก

โพนยโก

2.

เอหิพัสสโก

โพนยโก

สนทิจฺจโก

3.

อกาลิโก

สนทิจฺจโก

ปจจตํ เวทิตพโพ วิญญูหิ

4.

สวากขาโต ภคตา ธมโม

สนทิจฺจโก

เอหิพัสสโก

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

แบบทดสอบหลังเรียน

รายวิชา พระพุทธศาสนา รหัสวิชา ส32101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ชุดที่ 1 เรื่อง ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

คำชี้แจง : การตอบแบบทดสอบให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ ใต้ตัวอักษร ก, ข, ค และ ง ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว บนกระดาษคำตอบที่ครูแจกให้ ใช้เวลาสอบ 10 นาที

1. พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ รวมกันเรียกว่าอะไร

- ก. ไตรสิกขา
- ข. ไตรลักษณ์
- ค. พระรัตนตรัย
- ง. พระไตรปิฎก

2. แม้เวลาจะล่วงเลยมากกว่า 2,500 ปีแล้ว แต่หลักคำสอนของพระพุทธเจ้าก็ยังคงเป็นจริงตามที่พระองค์ตรัสไว้ ข้อความนี้กล่าวถึงธรรมคุณข้อใด

- ก. ไม่ขึ้นอยู่กับกาลเวลา
- ข. วิญญูชนพึงจะรู้ได้ด้วยตนเอง
- ค. ควรน้อมนำมาประพฤติปฏิบัติ
- ง. เป็นธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว

3. ธรรมะสำหรับผู้ปฏิบัติจะพึงเห็นแจ้งได้ด้วยตนเอง คือข้อใด

- ก. อกาลิโก
- ข. โอปนยิโก
- ค. สนทิจูโก
- ง. เอหิปัสสิโก

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

4. คนที่ศึกษาเรียนรู้ธรรมะจนเข้าใจแล้ว แต่ไม่นำไปประพฤติปฏิบัติ ท่านเปรียบได้กับ อะไร

- ก. ทัฟไฟไม่รู้จักรสแกง
- ข. คนเลี้ยงโคแต่ไม่เคยกินเนื้อโค
- ค. พื้นที่เปียกชื้นด้วยน้ำ จุดไฟไม่ติด
- ง. คนที่กินอาหารแต่ไม่รู้รสชาติของอาหาร

5. หลักธรรมใดเป็นจริยธรรม

- ก. ไตรลักษณ์
- ข. กรรมนิยาม
- ค. ปฏิจจสมุปบาท
- ง. เบญจศีล เบญจธรรม

6. “สังขารทั้งปวงเป็นของไม่เที่ยง เป็นทุกข์และไม่ใช่ตัวไม่ใช่ตน” ตรงกับข้อใด

- ก. นิพพาน
- ข. สังขาร
- ค. อนิจจตา
- ง. จริยธรรม

7. ข้อใดเป็นความหมาย “โอปนยิโก”

- ก. พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสดีแล้ว
- ข. เป็นวิสัยของวิญญูชนจะพึงรู้ได้เฉพาะตนเองเท่านั้น
- ค. ควรน้อมนำหลักธรรมเข้ามาไว้ในใจ ด้วยการปฏิบัติให้เกิดมีขึ้นในใจ
- ง. ผู้ใดปฏิบัติธรรม ผู้ใดบรรลุธรรม ผู้นั้นย่อมเห็นประจักษ์ชัดด้วยตนเอง

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

8. ข้อใดไม่ใช่ความหมายของธรรมะ

- ก. ความเชื่อถือ
- ข. ธรรมชาติทั้งปวง
- ค. ความประพฤติดีงาม
- ง. คำสั่งสอน คำแนะนำทางศีลธรรม

9. ข้อใดจัดว่าเป็นคุณค่าของ “ธรรมะ” ที่มีต่อชีวิตมนุษย์

- ก. หลักการซึ่งเป็นความจริงของชีวิต
- ข. สิ่งที่มีมนุษย์แสวงหาเพื่อความอยู่รอด
- ค. แนวการปฏิบัติตนที่คนส่วนใหญ่ยึดถือ
- ง. เป็นแนวทางที่จะพามนุษย์ไปสู่ความถูกต้อง

10. เราจะดำเนินชีวิตเช่นไรให้มีความสุขมากกว่าความทุกข์

- ก. อยู่เฉย ๆ ไม่ทำอะไรเลย
- ข. ทำจิตใจให้แจ่มใสอยู่เสมอ
- ค. ใช้ปัญญาพิจารณาถึงความดับทุกข์
- ง. พยายามหลีกเลี่ยงจากสิ่งที่ก่อให้เกิดความทุกข์

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน

ชุดที่ 1 เรื่อง พระรัตนตรัย

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

ชื่อ.....นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

คะแนนเต็ม 10 คะแนน

คะแนนที่ได้.....คะแนน

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

...../...../.....

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ชุดที่ 1 เรื่อง พระรัตนตรัย

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

1. ค	5. ง	9. ง
2. ก	6. ข	10. ค
3. ค	7. ค	
4. ก	8. ก	

เล่มที่ 1 ความหมายและคุณค่าของธรรมะ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จรัส พยัคฆราชศักดิ์ รศ.ดร.และคณะ. (2558). หนังสือเรียนพระพุทธศาสนา2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่4-6. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช (ว.พ.).
- ปรีชา ช่างขวัญเย็น. (2554). หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพฯ : บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด (ท.ว.พ.).
- วิชาการ, กรม. (2545). การจัดการเรียนรู้พระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- วิทย์ วิศทเวทย์, เสถียรพงษ์ วรรณปก. (2554). หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.5. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ (อ.จ.ท.).
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำเนียง เลื่อมใส และสุชาดา วราหพันธ์. (2551). พระพุทธศาสนา 5. กรุงเทพฯ : เอกพันธ์.
- ภาพประกอบเนื้อเรื่อง : บันทึกภาพโดย พระสามารถ รุจจโม วัดห้วยสะแกราช,
นายธวัชชัย พัฒนะสุภาภรณ์ ครู โรงเรียนสะแกราชวัชศึกษา,
และ นางสาวประภาพรพรณ์ พรหมพิสารท์ ครู โรงเรียนสะแกราชวัชศึกษา .
- ภาพประกอบเนื้อเรื่อง : ที่มา : <https://www.google.com>.

